

PYTANIE

W związku z zakończoną w sądzie pracy sprawą wytoczoną Urzędowi przez byłego pracownika i uzasadnieniem wyroku, do Urzędu zgłosili się przedstawiciele prasy prosząc o udostępnienie w/w uzasadnienia. Czy Urząd ma obowiązek udostępnić uzasadnienie w trybie dostępu do informacji publicznej?

OPINIA nr 1 z 8.6.2019 r.

Na podstawie ustawy z dnia 7.11.2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej, czyli tzw. czwartej ustawy deregulacyjnej, mającej na celu poprawę warunków wykonywania działalności gospodarczej, wprowadzono zmianę w ustawie z 2001 r. o dostępie do informacji publicznej dzięki której to nowelizacji, od 1 stycznia 2015 r. **w definicji informacji publicznej pojawił się nowy punkt określający, że treść orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu jednoznacznie zostały określone jako informacja publiczna.** Treść orzeczeń sądów jest zatem, co moim zdaniem nigdy wcześniej nie powinno budzić wątpliwości, traktowana jako informacja publiczna. Jednak ze względu na to, że prawo dostępu do informacji publicznej nie jest nieograniczone, to także dostęp do treści orzeczeń podlega ograniczeniom - najważniejszym z nich jest ochrona prywatności. Tak więc dostęp do treści orzeczeń będzie wymagał ich anonimizacji, tj. wykreślenia informacji o podmiotach prywatnych, których dane znajdują się w orzeczeniach. W takiej sytuacji słusznie sądy administracyjne uznają, że wyrok sądowy dopiero po dokonaniu anonimizacji jest informacją publiczną. Anonimizację polegającą m.in. na zastąpieniu danych osobowych inicjałami stosuje się w celu ochrony prywatności. To zatem nie powinno budzić wątpliwości.

Jednak zasadnicze pytanie jakie się jawi, to **kto ma ujawnić wyrok? Czy ich wytwórca a zatem sąd? Czy każdy urząd, jak w tym wypadku będący stroną postępowania?**

Udostępnianie informacji jak wiadomo odbywa się wedle kilku kardynalnych zasad. Jedną z nich jest zasada wyrażona w art. 4 ust. 3 u.d.i.p.: *Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2,*

www.jawnosc.pl

www.jawnosc.samorzadu.pl

www.dostepdoinformacjiszkolenia.pl

Organizujemy szkolenia zamknięte dedykowane dla danej instytucji

WWW.EKSPERCISAMORZAD.PL

@jawnoscpl

będące w posiadaniu takich informacji. Zatem z tego punktu widzenia nie ma znaczenia, czy Urząd wytworzył daną informację, ważne i decydujące jest czy ją posiada. Z punktu widzenia prasy czy jakiegokolwiek wnioskodawcy (prawo prasowe zgodnie z art. 3a odsyła przedstawicieli prasy w zakresie realizacji prawa do informacji do ustawy o dostępie do informacji), ma to o tyle ważne znaczenie, że pozwala na uzyskanie tej informacji od każdego podmiotu obowiązującego w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2, bez względu na to czy ją wytworzył. Ważne, że ją posiada. Z drugiej strony mamy do czynienia z kolejną zasadą generalną zawartą w art. 1 ust. 2 u.d.i.p.: „Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmiennie zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami publicznymi,(...)”. Na właściwe rozumienie tej zasady wskazał NSA w uchwale 7 sędziów z dnia 9.12.2013 r. (I OPS 8/13):

- A) tam, gdzie konkretne sprawy uregulowane są odmiennie w UDIP oraz w ustawie szczególnej, a obu tych ustaw nie da się ze sobą pogodzić, pierwszeństwo mają przepisy ustawy szczególne
- B) Tam gdzie dana sprawa uregulowana jest tylko częściowo w ustawie szczególnej, zastosowanie mają uzupełniająco stosowane są przepisy UDIP ,
- C) Tam gdzie dana sprawa nie jest uregulowana w ogóle, odpowiednie przepisy UDIP stanowią wyłączną regulację prawną w danym zakresie.

By udzielić odpowiedzi na pytanie, należy rozważyć, która z w/w zasada uzyskuje pierwszeństwo? Czy ta, że urząd posiada wyrok, czy też ta, wedle której istnieje szczególna regulacja odnosząca się do ujawniania wyroków sądowych? W moim przekonaniu mamy tu do czynienia z pierwszeństwem zasady z art. 4 ust. 3 u.d.i.p.

Tylko dostęp do akt jako takich odbywa się wedle zasad określonych w odrębnych przepisach, i one będą by miały pierwszeństwo. Jednak przedstawiciele prasy nie wnioskują o dostęp do akt jako takich, lecz o otrzymanie wyroku. Regulacje szczególne o których tu mowa zawarte są w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych i rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 23 lutego 2007 r. w sprawie regulaminu urzędowania sądów powszechnych. Są to więc regulacje które byłyby nie do pogodzenia z treścią u.d.i.p., a tym samym one miałyby pierwszeństwo przed u.d.i.p. Zwraca uwagę na ten fakt WSA w Gliwicach w wyroku z 12.7.2018 (IV SAB/Gl 97/18) w którym czytamy m.in.: „Wgląd do akt sądowych, a także udostępnianie dokumentów w nich zawartych, regulowany jest, o czym wspomniano wyżej, w sprawach cywilnych przepisami KPC, a w sprawach karnych przepisami KPK. Jednakże poza powyższymi Kodeksami istotna jest tu także regulacja zawarta w ustawie z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (obecnie tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 23) i w wydanym na podstawie art. 41 § 1 tej ustawy rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu

www.jawnosc.pl

www.jawnosc.samorzadu.pl

www.dostepdoinformacjiskolenia.pl

Organizujemy szkolenia zamknięte dedykowane dla danej instytucji

WWW.EKSPERCISAMORZAD.PL

@jawnoscpl

urzędowania sądów powszechnych” (t.j.: Dz. U. z 2014 r. poz. 259, rozdział 9 pod tytułem "Udostępnianie akt sądowych i dokumentów z akt, przesyłanie akt" - § 97 i nast.)”.

- Zgodnie z § 103 ust. 1. *Udostępnienie akt i zawartych w nich dokumentów w celu przejrzania lub samodzielnego utrwalenia ich obrazu, a także wydanie przedmiotów lub dokumentów złożonych w sprawie albo wydanie dokumentów na podstawie akt stronie lub uczestnikowi postępowania nieprocesowego może nastąpić po wykazaniu przez nich tożsamości, a co do innych osób – po wykazaniu ponadto istnienia uprawnienia wynikającego z przepisów prawa*
- Zgodnie z § 107 ust.5. *Akta spraw zakończonych mogą być udostępniane jednostkom organizacyjnym prowadzącym działalność naukową lub badawczo-rozwojową*

Te powyższe jednak regulacje odnoszą się do uczestników postępowania, lub te z w celu prowadzenia działalności naukowej, a w sprawie mowa jest o przedstawicielach prasy, którzy chcieliby otrzymać wyrok sądowy jaki zapadł w sporze pomiędzy Urzędem a pracownikiem.

Co zatem powinien zrobić Urząd? **Powinien dokonać anonimizacji treści wyroku** w zakresie w jakim zawiera on dane osobowe osób trzecich, lub też odnosi się do spraw z zakresu prywatności osób pełniących funkcje publiczne, które nie wykazują żadnego związku z pełnionymi funkcjami publicznymi. **I taki poddany anonimizacji wyrok, należy udostępnić przedstawicielom prasy.** Zwracam jednocześnie uwagę na treść art. 5 uust. 3u.d.i.p., zgodnie z którym „*Nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu administracyjnym, karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji*”. Trudno orzec, czy sprawa pracownicza jaka zawisła w sądzie pomiędzy urzędem a urzędnikiem miała charakter i wykazywała związek z pełnieniem funkcji publicznej przez tą osobę, ale jeżeli tak może to mieć wpływ na zakres dokonywanej anonimizacji tego wyroku.

dr Piotr Sitniewski